

# DANICA.

Katolišk cerkven list.

List 49.

V četrtek 8. grudnia 1853.

Tečaj VI.

## Čisto spočeti Devici.

1.  
Ena zvezda prikazala  
S temnih je oblakov se,  
Lepši kot danica zala.  
Lepši kakor zvezde vse.  
Č'lo stvarjenja kras nar veči  
Nje lepoti ni enak;  
Solnea žar svitlogoreči  
Je prot nji le temni mrak.

3.  
Solnee nekđaj ni svetilo,  
Zvezd na nebu tud ni b'lo;  
Pride cas in spremenilo  
V prah se nični vse to bo;  
Njena pa lepota zala  
Vsih preseže časov tek.  
Je vse veke presijala,  
In cvetla bo z veka v vek.

5.  
Ti, Devica, si presveta  
Bila že izvoljena.  
Bila v Večnimu spočeta  
Čista vsa brez madeža. —  
Kadar delati naravi  
Je podstavo bil začel.  
Kadar sive na visavi  
Je oblake gor pripel:

2.  
Glej, Marija imenuje  
Zvezda se izvoljena,  
Ktere prihod oznanuje  
Srečin dan zveličanja.  
Ta je zarja lepa tista,  
K' sveti v krasu rajskim se,  
Bolj kot zlato solnee čista,  
Lepši kakor zvezde vse.

4.  
Preden Oče trikrat sveti  
Vstvaril je nezmerni krog,  
Niso b'li še časi šteti,  
B'la je večnost le in Bog;  
Preden vodam je tečaje,  
Preden luč je zemlji dal,  
In postavil morju graje,  
Se nebes obok ni stal:

6.  
Ko nezmerni so svetovi  
Nastopili daljno pot,  
Ko besedi se Njegovi  
Vse gibalo je povsot:  
Taktar Ti pri Njem si bila,  
Z Njim ravnala si že vse,  
V Njem se vedno veselila  
In pred Njim igrala se.

7.  
Blagoslov je ves gospodov  
Se nad-Te obilno zbil,  
Blagoslov pa vsih narodov  
Spet iz Tebe je priklil:  
Torej vse Te srečno števa,  
O velika ti Gospa!  
Tvoja slava se odmeva  
Po okrajnah vsih sveta! — —e—

## Poslednja sodba.

### VI. Razsodba nad izvoljenimi.

„Zdaj sim vidil velik, svitel prestol in nekoga na njem sedeti; pred njegovim obličjem ste bežale zemlja in nebo, in za-nji se nobeno mesto ni naj-dlo. Vidil sim mertve, velike in majhne, stati pred tronam; bukve so bile razvite, in se druge bukve, bukve življenja, odperle, in mertvi so bili sojeni po njih delih, kakor je v bukvah zapisano bilo. — Vsak je bil sojen po svojih delih. In smert in pek-el sta bila v ognjeno peč veržena. To je druga smert! In kdor ni bil najden zapisan v bukvah živ-ljenja, je bil v ognjeno peč veržen.“ (Skr. razod. 20, 11 — 15.) Tako je sv. Janez v duhu to strašno uro previdil, in tedaj je prišla. Sodnik sedi na visokim prestolu, vsakiga soditi po pravici, ka-kor si je v tem življenju zaslužil. Med zbranimi je tako tiho molčanje, de bi se šumljanje lista lahko začulo. Z britkim posluham vsak pričakuje zase

razsodbe iz ust Sodnika sveta; tamkej se ne da več sklicovati na viksi sodnijo, ne več prositi za prizanažbo.

Tedej se bo Sodnik nar poprej obrnil k trumi izvoljenih, ki na desni strani stoje, de jim bo večno nebesko veselje in nezvenljivo krono veličastva prisodil. Morebiti vprašaš, zakaj bodo izvoljeni pred kot pogubljeni na versto prišli, pred v nebesko kra-ljestvo spušeni, kot uni v ječo marter pahnjeni? Glej, to je delo božje pravice, ki se tam popolnoma raz-odeva in tako ravna, de bodo hudobni, ko se ve-ličastvo pravičnih pred njimi razkazuje, ravno tako o pogledu ptuje slave kot svoje lastne reve mučeni in terpinčeni. Sv. Bernard tako govori: „Izvoljeni bodo poprej v nebesko kraljestvo poklicani, kot po-gubljeni v ognjeno peč zaverženi, de bodo pri ugledu tega, kar so zgrubili, dvakrat hudo zelo bolečin obč-čutili. Pa ne bo jim le ta ugled neizrekljive bole-čine delal, ampak tudi zavest, de jih izveličani v njih neizmerni britkosti gledajo. Oh kakšna tuga jih bo prevzela, ko bodo spoznali, de se je zdaj vse čisto preobrnilo, in de so tistim zdaj v zasmeh, ktere so nekđaj oni zasmehovali; de je zdaj vsa njih nes-reča pred tistimi razkrita, kterim so nekđaj golju-fivo blišobo njih veličastva očitali: in kako nepre-nesljivo jim bode, ko se bodo zdaj v razgled tuge postavljene vidili, kteri so v tem življenju z blišobo svoje časti in moči v občudovanje in zavidnost vsih oči nase vlekli.

Pa glejte! izveličani hrepené po svojim veli-častvu: zatorej se nikdar ne mudimo dalje, de tisto razsodbo zaslišimo, ki jim vso obilnost življenja in veselja podeli. Ko je življenje sleherniga vse raz-odeto, preiskava sklenjena, resnica pred vsim sve-tam neoveržljivo razkrita, tedej se bo Sodnik k svoji materi, kraljici vsih izvoljenih, in potem k vsim svetnikom z milim in prijaznim pogledam obr-nil — v tem ko bodo zaverženi z zobmi škripaje v tugi in sramoti stali; o njegovo oko jim bo tako ljubeznjivo govorilo, njegova beseda bo prijetna kot brenkanje citre in harpe, in njegov glas močan kot šumenje morskkih valov, močnejši kot angelov trobente, ki so od izhoda do zahoda, gor proti nebu in dol proti peklu zabučale; „ker glej, on bo svo-jimu glasu dal glas moči!“ (Ps. 67, 34.)

In on jim poreče: O moji izvoljeni! jez sim vas od vekomej z očmi usmiljenja gledal, in vas z večno ljubeznijo ljubil. Iz nezapodajljive dobrote sim vas od zaverženih odločil, ter za svoje prijatle, za svoje dediče in brate odbral. Zavoljo vas in zavoljo vašiga izveličanja sim z nebes stopil in se včlovečil. De bi vam v nebesih seboj kraljevati dal, sim na tem svetu v pregnanstvu živel. Ni mi bilo

zadosti, svoje telo v jed, svojo kri v pijačo, svojo duso v zastavo vam dati; ostane mi se, de svoje kraljestvo v plačilo z vami delim. „Zatorej pridite, vi oblagodarjeni mojiga Očeta, prejmite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta!“ (Mat. 25, 34.)

Neskončni, večni Bog! kolikšno nezmerno veselje bo ta sladki glas v serca vsih izvoljenih izlil, ta beseda polna izveličanja, s katerim vse bogastvo in zakladi, kakor tudi vse britkosti in težave sveta se primerjati še vredne niso! O zaželena, neizrekljivo ljubeznjiva beseda, ktera vse vrata nebeske k slavitju odpira, k čudovitimu zmagavnemu vходу toliko prijatlov Božjih, toliko dedičev njegoviga blaziga kraljestva, toliko pogumnih bojevavcov, kteri so satana premagali, lepoticje sveta z nogami tepali, meso krotili, smert, in muke tavžentkrat strasnejši od smerti same zaničevali!

O pridite iz teme v svetlobo, iz sužnosti v prostost otrok Božjih, iz boja v mir, iz smerti v življenje, iz pregnanstva v domovino, iz ječe v kraljestvo, iz britkiga zdihovanja k zmagi, iz morja v zatekališe, iz sveta v nebesa, iz časnosti v večnost!

O pridite, bo po besedah svetiga Hipolita rekel, pridite vi, preroki, ki ste zavoljo mojiga imena pregnani in vklepani bili; pridite vi, očaki, ki ste mi že pred mojim prihodom služili, in mojiga kraljestva serčno želeli; pridite vi, apostelnji, vi so-deležniki mojiga truda in terpljenja; pridite vi, mučenci, ki ste pred trinogi od mene pričevali, in bolečine, muke in smert z veseljem terpeli! Pridite vi, mašniki, ki ste mi noč in dan čisto daritev darovali; pridite vi, svetniki, ki ste se v podzemljinah, votlinah in pečinah mertvičili, ter v postih, molitvah in deviški čistosti moje ime poveličevali; pridite vi, device, ki ste po moji svatovšini hrepenele, in razun mene nobeniga družiga ženina niste želele! Pridite, vi ste svojo ljubezen čisto ohranili, in jez sim vaša ljubezen; pridite vi, deležniki mira, jez sam sim zdaj vaš mir!

O kakšna nebeska radost se bo v serca izvoljenih izlila, ko bodo tiste ljubeznjive besede zaslišali: „Pridite vi, oblagodarjeni mojiga Očeta!“ O v resnici vesel in radostin glas — glas zmage in slave! Pridite in prejmite — kolika sreča in blagost! — Prejmite kraljestvo, ki je vam pripravljeno od začetka sveta — o koliko usmiljenje, ki se nikdar postaralo ni! — In kaj je početek ali vzrok tolike visokosti in srečnosti? — Poslušajte, kaj Gospod pravi: „Lačin sim bil, in ste mi dali jesti; žejin sim bil, in ste mi dali piti; ptujic sim bil, in ste me pod streho vzeli; nag sim bil, in ste me oblekli; bolan sim bil, in ste me obiskali; v ječi sim bil, in ste k meni prišli.“ (Mat. 25, 35, 36.)

Prečudno in spreobilno plačilo za tako majhne dela ljubezni! Nezmerna milost za tako majhne darove! Na to bodo odgovorili in rekli: „Gospod! kdaj smo te vidili lačniga, in smo te nasitili? ali žejniga, in smo te napojili? Kdaj smo te vidili ptujiga, in smo te pod streho vzeli? ali naziga, in smo te oblekli? Ali kdaj smo te vidili bolniga, ali v ječi, in smo k tebi prišli?“

In Kralj bo odgovoril in jim rekel: „Resnično vam povem, kar ste storili katerimu teh mojih nar manjših bratov, ste meni storili!“ (Mat. 25, 37—40.)

O zatorej nikoli ubožčika ne zaničuj, ga nikar ne zapusti, de v njim Kristusa ne zaničuješ, in Gospod tebe zaničeval in zapustil ne bo poslednji dan! Naj se drugi trudijo in poganjajo za minljivi dobiček, naj množijo svoje blago, naj dežeje pre-

hodijo in morja prejadrajo, de si za ta svet zaklade spravljajo, ti misli na to, zaklad si pripraviti, kteriga rija in molji ne snedo, in tatje ukrasti ne morejo. Ali hočeš brez utrujenja nezmerno obogateti? Glej, tedej opravljaj dela ljubezni, milosti in usmiljenja. Gospod se po tvoji radodarnosti ne bo dal osramotiti; saj bi bilo kej nezaslišaniga, ko bi on, čigar veličastvo nebo in zemljo obsega, od tebe milošno sprejemal, de bi ti stoterno ne povernil.

Le kaj prav maliga je, za kar te revež prosi; nezmerno veliko pa je povračilo, ktero ti je Gospod v večnosti obljubil.

Bil je nekda star vojšak, kteri se je v potrebi znajdel, in pred Juliam Cezaram pravdo do-gnati imel; in v dušni britkosti, de bi se mu ta reč slabo ne stekla, kaj stori? — Zagovornika nobeniga nima; tedaj Cezara neke stari reči opomni, postrežnosti, ktero mu je bil v veliki sili skazal. Ali še veš, gospod! mu reče, ko si enkrat ves ugnan o veliki vročini na pusti, kamniti visočini počiti hotel, in ti nobeno drevo ni sence dalo, kako je eden tvojih vojaških tovaršev svoj plajš nad tabo razgernil? — Dobro se še spomnim, Cezar odgovori, in od žeje koperneč bi se bil zgrudil, ker me moje noge do bližnjiga studenca niso več nesle, in obnemogel bi bil, ko bi ne bil eden mojih sovojniov, hraber in jak mož, mi vode v svoji čeladi prinesel! — Bi pa mar ti, vojvoda! tistiga moža ali tisto čelado spet spoznal? — Čelade seer ne, moža pa gotovo, mu ta odgovori, in še pristavi: to pa vem, de ti nisi! — Oh po pravici, mu stiskani reče, me več ne spoznaš; ker tačas, ko se je to godilo, sim še vse in nepohabljene ude imel; pozneji mi je bilo v neki bitvi oko izbito, pa tudi čelade, ko bi jo viditi zamogel, bi nikakor več ne spoznal, ker silni mahljeji z mečem so jo na Španskim razdjali. — In ko je Juli Cezar to slišal, je od pričete tožbe odstopil, in njivo, za ktero je šlo, starimu vojšaku v dar prepustil. — Se bo torej mar Kristus do svojih prijatlov in vojšakov, kteri so mu kako delo ljubezni storili, manj milostljiviga skazal?

Kar ubogimu storiš, si Kristusu, varhu in zavetniku ubogih storil; in kar je stari vojšak Cezaru rekel, to pač vsak, kteri uboziga z ljubeznijo sprejme, v dan sodbe Kristusu reči zamore: O Gospod! ali ne veš, kako sim te v merzlim, hudim vremenu, ko je sneg in vihar razgrajal, in si pre-mert, na pol nag, na vsih udih dergetaje na moje vrata terkal, v svojo hišo sprejel in te oblekel? Ali veš, kako si od lakote in reve ves oslavljen, bled kot smert kruha prosil, in sim ti jesti dal? Ali se tega ne spomnis več?

In bo pokazal, de se tega spomni, ker bo pred obličjem vsiga sveta se vzdignil, usmiljenje tvoje pohvalil, in ti z ljubeznjivo prijaznostjo rekel: Pridi, ti požegnani! ker lačin sim bil, in si mi dal jesti, itd. — Oh, vsako serce, vsako uho poželi to tolažbe polno besedo iz ust Sodnika zaslišati: „Pridite vi, blagodarjeni!“ In kje porošstvo in tolažbo imamo, de bomo enkrat ta ljubeznjivi glas slišali?

Zdaj izhaja glas Kristusov do vsih ljudi iz vsih narodov: „Pridite k meni vsi, kteri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom pooživil!“ Ravno zdaj to uro, ta trenutek vas Kristus kliče: „Pridite k meni vsi! Ti, zdravnik, pridi k meni po delih ljubezni, ki si jih revnim bolnikom skazoval! Ti, zavetnik stiskanih in zatiranih, pridi k meni po djanski ljubezni, ki si jo nad zapušeniimi vdovami in sirotami razodeval! Ti, hišni oče, pridi k meni po



poti dobriga izgleda, ki si ga svojim domačim dal! Pridi k meni ti, premožni, po milošnji, ki si jo potrebnim delil; pridi ti, mladeneč, in ti, devica, po poti čistosti in brezmadežnosti duše in telesa!<sup>14</sup>

In zakaj jih vender tako malo poslušša besede kličejočiga Kristusa: „Pridite k meni!“ Zato ker svet nasproti veliko glasnejši kliče: „Pridite, uživajmo dobrote, ki jih imamo, in kar je stvarjeno, hitro porabimo, kakor v svoji mladosti. Zalivajmo se s sladkim vinom in dišečim mazilam, preden nam cvet časa memo odide!“ (Modr. 2, 6. 7.) — Ta beseda se prijetniši v njih ušesih glasi, in jih ogluší. Zato so njih vrata zaperte kraljestvu Kristusovimu, kateri vsako uro in vsak trenutek pri tebi stoji, in te s sladko besedo opominja: „Pridi k meni!“

O pridite torej in hitite, predin dan preteče in se vam zmráči, in o vaši poslednji večerni zarji večnost molče svoj grozopolni plajš razgerne, angeli prestol k sodbi postavijo, in peklenski duhovi oder za moriše pripravijo!

Spametvajte se torej, odtegnite se od potov krivičnosti in slepotije; pridite in hodite po ozki stezi, de enkrat k njemu pridite, ki vas zdaj neprenehama kliče, in iz njegovih ust tolažbe in veselja polno besedo zaslišite: „Pridite, vi oblagodarjeni!“

### Kristjani v Bosni in Hercegovini.

Ker so zdaj oči vsih obrnjene na pokrajne turške Donove, kjer se Rusi za Staroverce, ki so pod turškim jarmom, vojskujejo in jim boljši osodo perdobiti išejo, naj Danica svojim bravcam saj nekoliko pové, kako se katoličanam na Turškem godi in sicer v nar bolj bližnjih deželah, ki se z avstrijskim Hrovaškim in Dalmatinskim mejijo, to je v Bosni in Hercegovini.

Še pred 400 leti je bila vsa Bosna in Hercegovina katoliška, bilo je tam veliko cerkvá in samo frančiškanskih samostanov 30. Štefan, sin Tomaža VI., kralja bosniškiga, proda v letu 1459 grad Smederevo grozovitnemu sultana Mahomedu II. in umori potlej lastniga očeta s pomočjo brata Radivoja. Kmalu pa se ubijavca med seboj rujeta, Mahomed II. naprošen od velikašev jih pomiriti, pride, postavi Štefana kralja in ostrašiti njegove protivnike, katerih eni so Radivoja, eni pa Tomaža VI. vdovo Katarino hotli na prestolu imeti, več bosniških terdnjav s Turki napolni. Ravno takrat je papež Pij II. (Pikolomini), viditi, kolika nevarnost utegne keršanstvu pad Carigrada biti, vse si perzadjal, kristjane zediniti, de bi Turke iz Evrope pregnali; ali vladarji se ne vdajo prošnjam papeževim, temuč se raji med seboj po Laškim i. t. d. kavsajo, in Turkam napredovati pustijo. — Štefan odpové Mahomedu II. na svetovanje papeževiga poslanca Nikolaja dacio (tribut.) Oslepljen od neke zapeljive Lahnje iz Florenca spodi Štefan svojo ženo, ktera se s svojim sinom Ladislavam v Dobrovnik umakne, in noče več nazaj iti, akoravno jo Štefan prosi. Tudi bi ji Dobrovničani ne bili pustili nazaj iti. Štefan jih napade z vojsko, ali premagan od lastniga sina Ladislava, mora bežati v Bosno nazaj. Zdaj plane Mahomed II. z vojsko v Bosno, Štefan perčakuje zastoj pomoči od Benečanov in od mogočniga ogerskiga kralja Matija Korvina (Matjaža.) Ti raji svoje orožje zoper kristjane obrnejo, Bosna sama sebi prepušena pade

v letu 1463 Turkam v last, kralja Štefana Mahomed II. vjame ia umori.

Silno veliko kristjanov so Turki zdaj v Bosni pomorili, druge v sužnost vlekli, eni so pobegnili v bližnjo Slavonijo, Hrovatijo in Dalmacijo, drugi in zlasti plemenitniki so keršansko vero popustili in se poturčili. Vender živi zraven tolike stiske od Turkov že skozi 400 let še zmirej do 150.000 katoliških kristjanov v Bosni in 50.000 v Hercegovini. Staroverci tukaj niso šteti. Obljubil je bil Mahomed II. frančiškanarjem njih cerkve per miru pustiti, dal jim je tudi dotične pisma. Ali kolikokrat so potem že Turki kristjane le zavoljo majhniga ali celo nobeniga vzroka napadli, pretepali, ropali, morili, in vselej jim kak kloster in cerkve poderli! Turki za tako divjanje niso bili kaznovani, zakaj še današnji dan ni slišati, de bi se tam kakimu moslimu (vernimu Turku) zavoljo nevernih psov (tako oni kristjane imeaujejo) kaj žaliga zgodilo. Od vsih samostanov in cerkva te nekđaj čisto katoliške dežele stoje zdaj še trije revni samostani in tri cerkve, v Fojnici, Sutisku in Kresevu — in dve kapeli. Reci tri cerkve in dve kapeli za 150.000 duš. De bi se te cerkve in kapele kaj popravljale in razpada varovale, morajo kristjani Turke prositi in prositi in še na zadnje dovoljenje s težkim dnarjem plačati. In vse te Božje hiše sprejmejo komaj 2000 ljudi. Kje pa obhaja družih 148.000 svojo Božjo službo? Pač se moraš spomniti časov Nerona, Diokleciana, divjanja brezbožnih Jakobinarjev po verni Vandeji l. 1793 — 95, ko slišiš, de se mora skoraj v vsih bosniških farah Božja služba na pokopališih pod milim nebom, v dežju, snegu in blatu obhajati, ali pa v kravjih in ovčjih hlevih ondotnih kristjanov! Do 1757 leta so bosniški katoličani še imeli v Sarajevu svojiga škofa; ali zavoljo neprenehana stiskanja Turkov se je ta mogel v Slavonski Diakovar umakniti, duhovni, ki niso Frančiškanarji, tam že zdavnej ne smejo več biti. Po silno velikim trudu so Frančiškani, kateri se na Avstrijskim učijo, v 6 krajih Bosne, — v Fojniku, Tolisu, Lionu, Varčaru, Kresevu in Travniku ljudske šole napravili; sultan jim je clo pervolil 4 nove samostane in 9 cerkva postaviti. Razveselili so se bosniški kristjani tega dovoljenja, ali izmolzeni sromaki se ne morejo tega dovoljenja poslužiti. Zato je njih veličanstvo cesar Franc Jožef 22. maliga travna 1853 po vsi Avstrii za uboge bosniške kristjane pobirati dovolilo. Kaj pa se zamore s to nabero doseči? Ali se ne bo moglo veliko tega dati Turkam, de ne bojo nagajali? In če bojo tudi nove keršanske cerkve vstale, kdo je porok, de bojo pred turškim trinoštvom obvarovane? Po Volksh. V. S — n.

### Ogled po Slovenskim.

Od Savine. (Konec.) Častiti gospod Janez Tancer, kateri so se, kakor smo še poletu enkrat omenili, za misionarja v severno Ameriko podali, so že enekrat na svojim popotvanju tu sem pisali in sicer prigodbe žalostne in veselo. Tako postavim, pišejo: „Kdo bi verjel, de sim mogel na svojim popotvanju od Draždana do Hamburga že trikrat sv. katoliško vero zagovarjati? Eden je terdil, de ni Boga; ko človek umerje, je djál, je vse per kraju in s tim sim se cele dve uri prepiral. Drugi je terdil, de katoliška cerkev nima pravice izobčenja, to je: pohujšljivih udov, ki se poboljšati nočejo, iz zaveze sv. cerkve pahniti. In tretji se je hudo togotil nad spovedjo in de katoliški du-

hovni se ženiti ne smejo. Vender hvala Bogu! katoliška resnica je vse tri osramotila; začeli so se poslednjič, ko sim jim na mnoge ugovore odgovoril, de katoliška cerkev tega ni nikdar učila in tudi zdaj ne uči, izgovarjati, de so le tako pripovedovati slišali in kakor neverni Fest svetimu Pavlu, so tudi oni meni odgovorili: „Od tega se hočemo drugopot pogovarjati.“ — V drugim pismu pišejo: Morska bolezen me hudo martra in v tem ko se jaz v prostim zraku zvonaj na barki sprehajam, je mojiga spavniga tovarša v izbi bolezen na uni svet spravila. Umerl je zdihovaje: „Samuel, Samuel, pomagaj!“ Morde je bil Jud. Pokopali smo ga v morskkih valovih. — Danes je petek. Drugi jejo meso, jaz pa sir. Vprašajočim cerkveno zapoved razlagam. Vecidel so zadovoljni; le šterkovec me hoče za nos voditi, tega se moram tedaj bolj čversto lotiti in — omolknil je med smeham vsih njegovih tovaršev. — Nedelja je. Oh, ali kdo se zmeni, de je nedelja? To so pravi evropejski divjaki, de se jim enaki v Ameriki mende ne najdejo. Ne eniga znamnja kaj Božjiga ali keršanskiga nad njimi ne vidiš; in čudil sim se, de nekteri pred jedjo še vender rečejo: Bog žegnaj! Nar bolj narobe pa je na mizi: v petek meso, v nedeljo ribe, kaj ne, to je pustin torek? Vprašajo me, zakaj je nedelja? Ene sim kmalo zadovoljil, le en jezicnik, ki katoliške cerkve ne more terpeti, je dolgo zabavljaj. — Iz Hamburga pa so pisali: „Hvalite Boga nebes nebesa! Bog mi je že eno dušo daroval, dušo kutoličana, kteri že 18 let per spovedi ni bil. Star 38 let je danes (15. velikiga serpana) še le tretjikrat k spovedi šel. De v kratkim povem, se je to takole zgodilo. Včeraj sim vprico tega siroteja kerčmarju rekel, de danes ne bom kave pil, ker bom se le o pol dvanajstih sveto mašo bral; to slišati, sosebno pa ker dva dni zapored nisim mesa jedel, 12. in 13. je bil namreč post, tode tega ta zabožani kutoličan ni več vedil, ga je nagnilo, z menoj se sprehajati in vprašati, kaj od spovedi in sv. obhajila jaz mišim? Se ve, de sim začel govoriti, razlagati in nevedniga ubožca učiti. Bog mu je serce omehčal in obljubil mi je, se priprošnji Matere Marie pripročiti. Ali kako, me vpraša, se pa morem spovedati? Kakor sim male otroke v šoli, tako sim tudi njega učil in sicer cele dve uri in hvala Bogu z nar boljšim pospeham, zakaj danas se je v resnici spovedal in Jezusovo presveto Rešnje Telo prejel. O de bi vam zamogel povedati, kako vesel je ta človek iz cerkve domu prišel. Ali ne samo on, ampak še tudi več drugih mladenčev je na velike maše dan pobožno sv. Rešnje Telo prejelo in sicer med velikim opravilam. S pobožno povzdignjenimi rokami, proti tlam oberjenimi očmi so šli lepo vversteni po cerkvi proti altarju. Tamkej so se nar poprej dvakrat globoko priklonili in potlej še le k obhajilni mizi pokleknili. Toliko poniznost in pobožnost zagledati per mladih ljudeh in sicer per mladenčih, kakoršne bi mende v svojih domačih krajih zastonj med njimi iskal, in sicer v tem mestu, ktero je ognjiše vse verske in npravne zmotnjave in smetiše srednje Evrope, v tem mestu, kjer je pohujšanja in zapeljivosti toliko, de bi Slovenci stermeli, ako bi me ne bilo sram govoriti, v tem mestu, v kterim se mesena sladnost, od vlade opravičena, tako rekoč ne sramuje več beliga dneva, me je silno globoko ganilo in oči so mi solze napolnile. Pa tudi odraseni ljudje sploh so se tako lepo zadržali in tako silno lepo peli in s toliko zbranostjo besedo Božjo poslušali, de ne morem dopovedati. Tudi vsi solarji so bili per velikim opravilu pričujoči in celo oni so prav zložno peli in se silno lepo obnašali. Ako me taka v Ameriki čaka, in zato bom Gospoda nepre-

nehama prosil in se Marii Devici perporočal, se ne bom nikdar kesal, de sim to pot nastopil, marveč se bom veselil v Gospodu, kteri me je nevredniga grešnika k visokimu poklicu misionstva povzdignil.“

Iz Tersta, Bl.— 25. dan pretečeniga mesca ob osmih zjutraj so doneči zvonovi farne cerkve „Matero Božje“ (Santa Maria Maggiore) — navadno Jezuitarjev, prihod milostiviga škofa v to cerkev oznanovali. Akoravno je burja, ki nas že 14 dni skoz sukne in plajše prezračuje, močno pihala, je bila vender velika množica ljudstva skupej prišla. Privabil jo je bil namreč novi altar, kteriga je teržačan, gospod Paskval Revoltella, vitez avstrianskiga reda Franciška Jožefa, za omenjeno cerkev preskerbel, in kteriga so ta dan milostivi gosp. škof Jernej blagoslovili. Omenjeni altar je postavljen precej pri velikih vratih po pevališem na desni strani, kjer je bil poprej majhen altarček svetiga Alojzia. Novi altar je posvečen Devici Marii, *Materi Milosti*; zato je na čelu altarja vsekano: *Virginie Mariae Matri Gratiarum*. Podobi Matero Božje in Jezusa, kteriga ona v naročju derži, ste iz lepiga prav čisto beliga kararskiga marmorja. Izdletal ju je neki frijulec Bearri. V podnožje altarja na evangelski strani je vrezano sledeče berilo:

|                                |  |
|--------------------------------|--|
| Po objubi                      | (Na drugi strani:)                                       |
| v spomin svoje matero          | Jernejškof Teržaški in Koperski je 25. dan novembra 1853 |
| Dominike                       | sveto krizmo pomazilil po-                               |
| je Paskval Revoltella          | postavil altar in marmorno božno darovani altar in       |
| podobno okinčal in ogradil iz- | ukazal, de se ima vsako                                  |
| bico in zaukazal vedno luč     | leto v osmini sv. rožen-                                 |
| prosivši Marijo,               | kranca slovesna maša na                                  |
| de bi Teržačanam vedno mi-     | njem peti.   |
| lostiva bila.                  |  |


Gospod vitez Revoltella je kraj, v kterim je altar postavljen, lepo z železno mrežo zagradil in šest lepih novih srebernih svečnikov, šest prav lepih srebernih stolcov za rožne kitke, sreberno kadilnico in vso drugo lepotijo za altar kupil in lepo čašo ino nove mašne oblačila jezuitarski farni cerkvi podaril. Na mašnih plajših je po pol persta debelo zlato vpleteno in cele litanije Matere Božje zapisane. Tako je postavim lepo jagnje iz zlata vrezano in spodej Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, tudi z zlatimi čerkami zapisano; pod lepim zlatim stolpom je „turris babilonica“ vdelano, pod lesketečo zvezdo se bere „stella matutina“.

Pri blagoslovljenju noviga altarja so bili med drugimi znamenitimi osebami in prijatli gospoda dobrotnika tudi gospoda deželni poglavar grof Vimpsen in mestni župan in oblastnik Muci Tomasini in sam gospod vitez Revoltella pričujoči. Po dokončanem posvečenju so milostivi gosp. škof pri novim altarju sv. mašo peli. Slišali smo prav lepo, nalaš za to slovesnost zloženo petje in godbo.

De bi pač nenavadna darljivost gospod viteza več domoljubov, ki kej premorejo, k takim delam obudila! Slava gospodu vitezu! Slava!

### Milli darovi.

Za afrikanski mision. Pobožna oseba iz Šent-Jerneja 20 kraje. —

 Iz vzrokov, kterih tukaj omeniti ne moremo, se razlaganje psalmov gosp. Velikojna-ta 1854. leta ne bo natiskovalo.